

Õppekorraldus hariduslike erivajadustega õpilastele Kohtla-Järve Tammiku Põhikoolis

9.Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

9.1. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös.

9.1.1. Direktor on määranud haridusliku erivajadustega õpilase õppe koordineerija (edaspidi „kordineerija“, kelle ülesanne on korraldada koolisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning kordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist

9.1.2. Kordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks.

9.1.3. Tugisüsteem õpiraskustega õpilastele:

9.1.3.1. Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut ning vajadusel kohandavad õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi. Vajaduse korral tagatakse õpilasele koolis tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Õpilasele vajaliku toe pakkumiseks võib moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse.

9.1.3.2. Õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb haridusliku erivajadusega õpilase õppe kordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

9.1.3.3. Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekust.

Õpilase toetamiseks saab kool rakendada üldist tuge, tõhustatud tuge või erituge.

9.2.1 Üldine tugi

Üldist tuge rakendatakse õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel. Õpilase toetamiseks pakutakse vajadusel

- õpetajapoolset individuaalset lisajuhendamist
- tugispetsialistide teenust
- individuaalselt või rühmas toimuvaid õpiabitunde.

9.2.1.1. Aineõpetaja analüüsib koos klassijuhatajaga trimeestri lõpus iga õpilase „mitterahuldava“ hinde põhjust, annab hinnangu valitud meetodite tõhususele ja teeb ettepaneku edasisteks tegevusteks. Klassijuhataja koondab aineõpetajate analüüsid ja viib trimeestri viimasel nädalal või järgmise trimeestri esimesel nädalal õpilasega, kes sai kokkuvõtvalt hinne „puudulik“, „nõrk“ või jäi hindamata, läbi õpitulemus vestluse, milles vajadusel osalevad ka teised tugikomisjoni liikmed.

Üheskoos otsustatakse õpiraskuste ületamiseks rakendatavad meetmed. Eesmärgiks on saavutada reaalsed ja jõukohased kokkulepped positiivsete õpitulemuste saavutamiseks. Kui õpilasel tuleb hoolimata eelpool mainitud meetmete rakendamisest teist korda kokkuvõtvalt hinne „puudulik“, „nõrk“ või ta jääb hindamata, rakendatakse täiendavaid tugisüsteeme või koostatakse talle vastavas aines individuaalne õppekava.

Kui õpilane sai astahinneteks „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang, rakendatakse:

- täiendavat õppetööd (2 nädalat juunikuus);
- individuaalse õppekava rakendamist pärast täiendavat õppetööd (juunist augusti lõpuni);
- nõustamismeeskonda suunamist;
- erandkorras klassikursuse kordama jätmist, kui täiendav õppetöö ei ole andnud tulemusi ja individuaalset õppekava ei ole otstarbekas rakendada.

Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena.

9.2.2. Tõhustatud tugi

Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel kohaselt ja vanema kirjalikul nõusolekul rakendab kool õpilasele tõhustatud tuge või erituge, terviseseisundist tulenevat koduõpet, koolikohustuslikule õpilasele mittestatsionaarset õpet, vähendab ja asendab riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemusi ühes või mitmes aines, soovib lihtsustatud, toimetuleku- või hooldusõppe rakendamist või vabastab õpilase kohustusliku õppeaine õppimisest.

Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu terviseseisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

- pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes
- pidevat tugispetsialistide teenust ja osajaga õpet individuaalselt või rühmas
- pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal
- õpet eriklassis.

9.2.3 Eritugi

Erituge rakendatakse õpilasele kellel on raske ja püsiv psüühikahäire või intellektipuue või meelepuue või liitpuue ja kes vajab

- puudespetsiifilist õppekorraldust, - keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga ning
- osajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

9.3. Koduõpe tervislikel põhjustel

Koduõpet tervislikel põhjustel rakendatakse õpilasele, kellel on raske funktsionaalhäire või haigus või puue või tervislik seisund mis võib selle põhjustada ja kelle eukohajärgses koolis puuduvad võimalused ja tingimused õppetöö läbiviimiseks õpilase erivajadusest lähtuvalt.

9.3.1 Koduõpet tervislikel põhjustel rakendab kool vanema taotlusel ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel. Minimaalne **koduõppe kestus on** kaks õppeveerandit (1 trimestr).

9.3.2 Otsuse õpilasele tervislikel põhjustel koduõppe rakendamise kohta teeb kooli direktor käskkirjaga.

9.3.3 Koduõpet korraldab kool, mille nimekirja õpilane on kantud.

9.3.4 Kool koostab koostöös lapsevanemaga õpilase võimeid ja erivajadusi arvestava individuaalse õppekava, milles lähtub raviarsti ja nõustamiskomisjoni soovitustest ning riiklikus õppekavas sätestatud kohustuslikest ainetest.

9.3.5. Kool kindlustab juhendatud õppetegevuse vähemalt 8 õppetunni ulatuses nädalas.

9.3.7 Tervislikel põhjustel koduõppel õppiva õpilase hindamise korraldus määratakse individuaalses õppekavas, arvestades seejuures riiklikus õppekavas hindamisele sätestatud nõudeid.

9.4. Tugi- ja mõjutusmeetmete rakendamine õpilase suhtes

Eesmärgiga mõjutada õpilasi kooli kodukorra kohaselt käituma ja teistest lugu pidama ning ennetada turvalisust ohustavate olukordade tekkimist koolis, võib õpilase suhtes rakendada põhjendatud, asjakohaseid ja proportsionaalseid tugi- ja mõjutusmeetmeid.

1)õpilase käitumise arutamine vanemaga;

2) õpilasega tema käitumise arutamine direktori või õppealajuhataja juures;

3) õpilasega tema käitumise arutamine õppenõukogus;

4) õpilasele tugiisiku määramine;

5) kirjalik noomitus;

6) esemete, mida õpilane kasutab viisil, mis ei ole kooskõlas kooli kodukorraga, kooli hoiulevõtmene;

7) õppetunnist eemaldamine koos kohustusega viibida määratud kohas ja saavutada tunni lõpuks nõutavad õpitulemused;

8) konfliktolukorras osalenud poolte lepitamine eesmärgiga saavutada kokkulepe edasiseks tegevuseks;

9) kooli jaoks kasuliku tegevuse elluviimine, mida võib kohaldada vaid õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul;

10) pärast õppetundide lõppemist koolis viibimise kohustus koos määratud tegevusega kuni 1,5 tunni ulatuses ühe õppepäeva jooksul;

11) ajutine keeld võtta osa õppekavavälisest tegevusest koolis, näiteks üritustest ja väljasõitudest;

12) ajutine õppes osalemise keeld koos kohustusega saavutada selle perioodi lõpul nõutavad õpitulemused.

13) Lapsevanema soovil lepitakse kokku koduse lisaabi andmine (vanemate järelevalve koduste tööde tegemisel).

14) Pikapäevarühma suunamine. Pikapäevarühm on mõeldud 1. - 9. klassi õpilasele, kes soovivad tuge õppetööst vaba aja sisustamisel, koduste õpiülesannete täitmisel, pedagoogilist juhendamist ja suunamist huvialategevusele.

15) Konsultatsioonitundidesse suunamine. Igal õpetajal on nädalas vähemalt 1 konsultatsioonitund, kuhu õpilane saab minna lisaselgituste saamise eesmärgil.

16) Õpiabitundi suunamine. Õpiabitundi saavad minna kõik abivajavad ja soovivad algkooli õpilased, kellel on õpiraskused matemaatikas ja vene keeles.

17) Abiõpetaja rakendamine. Abiõpetaja õpetab õpiraskustega õpilasi aineõpetaja juhendamisel klassiruumis või individuaalselt.

18) Logopeedi poole suunamine. Põhilisteks töövaldkondadeks on eelkõige nende kõnetegevuse külgede arendamine, millest sõltub õpilase õpiedukus (õigekiri, lugemine, väljendusoskus, funktsionaalse lugemise oskus).

19) Tasemerühmade tundide rakendamine. Tasemerühmade tundide sisuks on õpilaste tunde ja tahtevallaja õpioskuste arendamine. Tasemerühmade tund on korrektsioonilise suunitlusega.

20) Eriklasside rakendamine. Soovitusel nõustamismeeskonna koostöös kooliga.

21) Individuaalse õppekava rakendamine. Individuaalne õppekava on haridusliku erivajadustega õpilase jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks. Individuaalne õppekava koostatakse õpilasele, kellel on eriline andekus, õpi- ja käitumisraskused, terviserikked, puuded või pikemaajaline õpikeskkonnast eemal viibimine.

22) Vestlus sotsiaaltöötajaga. Koolisotsiaaltöötaja põhiülesanded on: koolikohustuse mitte täitmine-, õpi-, käitumis-, ja kohanemis raskused, koolivägivald ja sotsiaalne tõrjutus. Sotsiaalpedagoogiline tegevus tugineb koostöövõrgustikule lapsega kokku puutuvate inimeste ja instantside vahel. Individuaaltöö toimub juhtumitöö põhimõtetest lähtuvalt. Sotsiaaltöötaja koostööpartneriteks koolis on koolipsühholoog, logopeed, kooli medõde, klassijuhatajad ja aineõpetajad.

22) Vajadusel suunamine välise nõustamismeeskonnale.

23) Vestlus koolipsühholoogiga. Koolipsühholoogi põhiülesanne on õpilaste, õpetajate ja vajadusel lapsevanemate psühholoogiline teenindamine. Kasutatakse nõustamise, konsulteerimise ja diagnoosimise meetodeid, tegevus toimub individuaalse töö, grupinõustamise, perenõustamise vormis. Psühholoog tegeleb õpiraskustega, kohanemis-, käitumis- ja emotsionaalsete probleemidega õpilastega.

9.5. Tugisüsteem koolist puuduvate õpilastega tegelemiseks:

Tööd koordineerib kooli sotsiaaltöötaja vastavalt oma ametijuhendile koostöös klassijuhatajaga.

9.6. Tugisüsteem käitumisprobleemidega õpilastega tegelemiseks:

Õpilasele, kellel on käitumisraskused (kooli kodukorra eiramine ja üldtunnustatud käitumisnormidega mitteamvestamine), mis põhjustavad olulisi raskusi töötamiseks koos oma klassikaaslastega samal ajal samas ruumis, rakendatakse järgmisi meetmeid:

- 1) Distsipliiniprobleemide lahendamise võtete kasutamine õppetunnis.
- 2) Aineõpetaja individuaalne vestlus õpilasega peale tunni lõppemist.
- 3) Klassijuhataja teavitamine.
- 4) Konfliktolukorras osalenud poolte lepitamine eesmärgiga saavutada kokkulepe edasiseks tegevuseks.
- 5) Õpilase käitumise arutamine vanemaga.
- 6) Õpilasega tema käitumise arutamine direktori või õppealajuhataja juures.
- 7) Õpilasega tema käitumise arutamine õppenõukogus.
- 8) Vanema informeerimine olukorrast (e-kooli märkus, vestlus lapsevanemaga).
- 9) Lastevanemate nõustamine (arenguvestluse läbiviimine).
- 10) Õpilase suunamine sotsiaaltöötaja või koolipsühholoogi juurde vestlusele.
- 11) Õpilase ajutine tunnist kõrvaldamine selleks ettenähtud kohta, kus jätkub õppeprotsess aineõpetaja antud plaani alusel. Tunni lõppedes hindab aineõpetaja õpilase iseseisvat tööd.
- 12) Ajutine keeld võtta osa õppekavavälisest tegevusest koolis, näiteks üritustest ja väljasõitudest;
- 13) Tugikomisjoni kokkukutsumine ja käitumise tugikava koostamine ning rakendamine.
- 14) Kirjalik noomitus.
- 15) Õpilase suunamine linna alaealiste komisjoni.
- 16) Kooli jaoks kasuliku tegevuse elluviimine lapsevanema nõusolekul.

9.7. Tugisüsteem andekatele:

- 1) loov ja keerukama raskusastmega ülesannete andmine;
- 2) rakendamine õppetunnis kaasõpilaste juhendamisel;
- 3) individuaalse õppekava koostamine ja rakendamine,
- 4) innustamine osalemaks aineringide töös, olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel;
- 5) soovitude andmine kooliväliste võimaluste kasutamiseks;
- 6) suunamine huvikoolidesse, teaduskoolidesse;
- 7) valmistumine ja osalemine kooli teadmiste võistlustes, õpilaskonverentsidel, olümpiaadidel.

9.8. Õpiabi osutamise mõjususe analüüs:

Õpiabi osutamise mõjusust hindavad direktor, õppealajuhataja regulaarselt iga trimeestri lõpus klassijuhatajate aastakokkuvõtete ja aruannete ja aineõpetajate analüüside põhjal ning iga õppeaasta aineõpetajate eneseanalüüside põhjal. Mitterahuldavate õpitulemuste jätkumisel analüüsitakse kasutusele võetud meetmeid ja otsustatakse järgmiste meetmete rakendamine, et toetada õpilase positiivsete õpitulemuste saavutamist. Kui vaatamata õpiabile on jätkuvalt õpilast hinnatud hindega „puudulik”, „nõrk” või on jäetud hindamata, siis analüüsib tugikomisjon (aineõpetaja, klassijuhataja, sotsiaaltöötaja, psühholoog, juhtkonna esindaja), milliseid muudatusi peab kool tegema, et õpiabi osutuks tulemuslikuks.